

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 389/2016

HL

vs

All Invest Company Ltd. (C 22239)

Seduta tat-30 ta' Jannar 2018

L-Arbitru,

Ra li l-ilmentatrici qed tghid li hija kellha investiment ta' €5,000 mal-*All Invest Co. Ltd.* fl-*LM Management Performance Fund (LMMPF)*, u wara li rcevew l-interessi l-ewwel sena, fit-tieni baghtilhom l-interessi f'intervalli ta' 6 xhur, imbaghad ma baghtulha xejn. Meta cemplu qalulha li kien hemm problema minn barra u riedu jistennew.

Fix-xhieda taghha, l-ilmentatrici qalet li kienet qieghda tibbaza l-ilment taghha fuq il-fatt li hija kienet dahlet f'dan l-investiment ghaliex kienet giet assicurata li l-kapital kien garantit¹ u ma qalulhiex li dan il-prodott kien fih riskji li seta' jfalli ghaliex kieku qalulha hekk ma kienetx tinvesti fih.

Hija qieghda titlob li tinghata l-flus ta' hamest elef ewro li investiet f'dan l-investiment u l-imghax.

¹ A fol 52 et seq

Il-provditur tas-servizz wiegeb:

1. Illi preliminarjament, in-nuqqas ta' integrità tal-gudizzju, stante li jidher mid-dokument *Client ID Query* esebit mal-ilment odjern illi l-investimenti odjerni kienu f'isem PL wkoll;
2. Illi, sa fejn l-ilment odjern huwa rivolt lejn l-eccepjenti, Wallace Falzon, jigi eccepit l-intempestività ta' din il-procedura, u dan stante illi, kif jirrizulta mill-ittra datata 29 ta' Lulju 2016, esebita mal-ilment odjern, l-ilmentatur baghat ilment lill-eccepjenti, Wallace Falzon, ezatt wara li gew intavolati dawn il-proceduri, tant illi l-istess ittra ghandha n-numru ta' referenza ta' dawn il-proceduri u, ghaldaqstant, l-ilmentatur lanqas ta cans biex jghaddi it-terminu ta' hmistax-il gurnata impost minnu biex l-eccepjenti Falzon jirreagixxi;
3. Illi preliminarjament, u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-azzjoni odjerna hija preskritta ai termini tal-Artikolu 2153 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta;
4. Illi preliminarjament, u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-azzjoni odjerna hija wkoll preskritta ai termini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
5. Illi preliminarjament, in-nuqqas ta' relazzjoni guridika bejn l-ilmentatur u l-eccepjent, Wallace Falzon. Wallace Falzon huwa direttur u impjegat mas-socjetà eccepjenti *All Invest Company Ltd*, u, ghaldaqstant, Wallace Falzon ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju;
6. Illi, minghajr pregudizzju ghall-premess, hlief ghat-talba ta' rifuzjoni tal-flus investiti, ma huwiex car x'inhu l-ilment imressaq kontra l-eccepjenti u ghalfejn tippretendi li jkunu l-eccepjenti li jhallsu l-ammont pretiz - u ghalhekk, l-ilmentatur irid jiccara l-bazi tal-ilment u, konsegwentement, it-talba tieghu. L-eccepjenti, ghalhekk, qeghdin jirrizervaw minn issa li jintavolaw eccezzjonijiet ulterjuri, skont il-kaz;
7. Illi l-eccepjenti ma humiex il-legittimi kuntraditturi tal-ilmentatur;

8. Illi, minghajr pregudizzju għall-premess, l-eccepjenti m'għandhom ebda kontroll u lanqas ma jiggestixxu huma l-investment *de quo* [*All Invest Company Ltd.* hija biss intermedjarju u, għaldaqstant, ma jistghux jinzammu responsabbli għal kwalunkwe telf li l-investment seta' garrab;
9. Illi l-ilmentatur irid jipprova kwalunkwe telf allegat minnu;
10. Illi, fil-mertu, mill-Formola tal-Ilment ma tirrizulta ebda raguni valida fil-Ligi għalfejn l-eccepjenti għandhom jigu kkundannati jhallsu kwalunkwe somma lill-ilmentatur, u sabiex it-talba tal-ilmentatur tigi akkolta irid jigi ppruvat sal-grad rikjest mil-Ligi li kwalunkwe allegat telf ikun sar minhabba tort attribwibbli lill-eccepjenti;
11. Illi l-eccepjenti jichdu li huma responsabbli lejn l-ilmentaturi għal kwalunkwe raguni;
12. Illi ma inghata ebda servizz jew parir fid-data indikata tat-18 ta' Novembru 2010, u għaldaqstant, it-talba kif dedotta ma tistax tintlaqa';
13. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Sema' x-xhieda,

Ra l-atti kollha tal-kaz inkluzi s-sottomissjonijiet tal-partijiet.

Jikkonsidra:

Eccezzjonijiet preliminari:

Il-provditur tas-servizz jeccepixxi n-nuqqas ta' integrità tal-gudizzju stante li jidher mill-'*Client ID Query*', ese bit mal-ilment, illi l-investimenti kienu f'isem PL wkoll.

L-Arbitru jirrizultalu kemm mill-*Purchase Contract Note*² u kemm mid-dokumenti a fol 14, 15, 60, 65, 68, u l-ircevuta a fol 73, huma kollha f'isem HL u, għalhekk, mhux minnu li kien qed jinvesti wkoll PL li huwa zewgħa.

² A fol 12

Ghalhekk jirrizulta li l-investment kien f'isimha u hija klijent eligibbli li, skont il-KAP. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, setghet taghmel l-ilment.

Ma ngabet l-ebda prova mill-provditur tas-servizz permezz ta' xi dokument li kien PL li kien l-investitur principali kif jittanta jghid fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qieghda tigi michuda.

It-tieni eccezzjoni hija dwar l-allegata intempestività tal-ilment u l-provditur tas-servizz jghid li l-ilment gie pprezentat qabel l-ittra li nkitbet lil Wallace Falzon datata d-29 ta' Lulju 2016.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu, il-provditur iqajjem diversi dubji dwar kif gie pprezentat dan l-ilment u jitlob lill-Arbitru sabiex jindaga x'gara.

Ghalkemm in-nota ta' sottomissjonijiet mhijiex intiza biex xi parti titlob dak li ma tkunx talbet fl-ilment jew fir-risposta, minhabba l-integrità tal-procedura u ghat-trasparenza, l-Arbitru indaga x'gara.

L-Ufficju tal-Arbitru ghandu l-kariga ta' *Customer Relations Officer* li klijenti jistghu ikellmuh biex ifiehemhom il-procedura dwar l-ilmenti. F'dan il-kaz, il-*Customer Relations Officer*, is-Sur Benny Briffa, iltaqa' mal-ilmentatrici u spjegalha li ma setghetx tippresenta l-formola tal-ilment jekk qabel ma tkunx infurmat lill-provditur bl-ilment taghha u taghtih zmien ragonevoli biex iwiegeb bil-ghan li l-kazi jigu solvuti minghajr l-intervent tal-Arbitru.

L-ebda ilment ma jigi accettat jekk l-ilmentatur ma jaghtix prova lill-*Customer Relations Officer* li jkun ikuntattja lill-provditur tas-servizz u, jew jinghata rifjut jew jekk fi zmien ragonevoli, ma jwiegbux.

Fid-29 ta' Lulju 2016, l-ilment ma giex accettat u l-ilmentatrici baghtet l-ittra lill-provditur tas-servizz tal-istess data. Minkejja li kienet digà iffirmit l-ilment bid-data tad-29 ta' Lulju 2016, il-*Customer Relations Officer* m'accretax l-ilment u gie accettat biss fit-13 t'Ottubru 2016, kif juri t-timbru wara li l-ilmentatrici taghtu prova, permezz tal-posta registrata, li kienet baghtet l-ittra tal-ilment taghha lill-provditur tas-servizz kif jidher mid-dokument a fol 10 tal-process.

Mill-atti jirrizulta lill-Arbitru li l-ittra ghandha d-data tad-29 ta' Lulju 2016,³ u l-ilment gie intavolat fit-13 t'Ottubru 2016,⁴ u, ghalhekk, m'hemm xejn intempestiv. Apparti l-fatt li, kif xehdet l-ilmentatrici, kien ilha zmien iccempel lil Wallace Falzon dwar l-ilment taghha u, kif ikkonferma wkoll zewgha, PL.⁵

Ghalhekk, anke qabel l-ittra tad-29 ta' Lulju 2016, l-ilmentatrici kienet qed titlob flusha lura lil Wallace Falzon li baqa' jassiguraha li ser tehodhom, izda li flusha ma tahomlihex u, ghalhekk, kellha taghmel l-ilment quddiem l-Arbitru.

Peress li l-provditur ma jipprova l-ebda intempestività, anzi jirrizulta bil- maqlub, l-Arbitru qed jichad ukoll din l-eccezzjoni.

L-eccezzjonijiet tlieta u erbgha huma dwar il-preskrizzjoni ai termini tal-Artikoli 2153 u 2156 (f) tal-Kodici Civili.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu, il-provditur tas-servizz jghid li l-ilment huwa kolpuz u jittratta *culpa aquiliana*.

Il-Qrati taghna irritenew illi l-preskrizzjoni kolpita bl-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta ma tapplikax fejn ir-relazzjoni bejn il-partijiet hija wahda dwar obbligazzjoni kuntrattwali.

Fil-kaz **Go p.l.c. vs Charles Dimech**,⁶ Il-Qorti irriteniet:

'Illi l-Qorti taghna dejjem irritenew illi l-preskrizzjoni ta' sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli ghad-danni extra-kuntrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta' obbligazzjoni imma 'ex delictu vel quasi'. Meta d-danni huma 'ex contractu' ghax gejjin minn vjolazzjoni ta' obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta' hames snin u mhux ta' sentejn.'

Barra minn hekk:

'Il-fatt li f'kawza attur jitlob il-likwidazzjoni ta' danni ma jfissirx awtomatikament li allura japplika l-Art. 2153 tal-Kodici Civili:

³ A fol 9

⁴ A fol 1

⁵ A fol 54

⁶ PA, 28/7/2011

Il-preskrizzjoni ta' sentejn li tolqot l-azzjoni ghal danni li ma jkunux kagunati b'reat hija applikabbli biss fil-kaz ta' danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. Vol XXXVII.ii.622).⁷

Kif jirrizulta mill-*Purchase Contract Note*,⁸ mill-ircevuta⁹ u mill-*File Note*,¹⁰ il-kaz jittratta dwar rabta kuntrattwali li sehhet bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz, meta dan tal-ahhar kien qed ibiegh prodott finanzjarju u jaghti parir dwaru.

Din hija l-pozizzjoni li hadet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili ricentement fis- sentenza taghha fl-ismijiet: *Roland Darmanin Kissaun vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*¹¹

Ghalhekk din l-eccezzjoni qiegħda tigi michuda.

Il-provditur tas-servizz jaghti wkoll l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni a bazi tal-Artikolu 2156 (f) tal-Kodici Civili.

Meta tkellmu dwar il-preskrizzjoni il-Qrati taghna, anke a bazi għal dak li jipprovdi l-istess Kodici Civili, stabbilew parametri legali kif il-preskrizzjoni għandha tigi interpretata u applikata, fosthom illi:

1. Min jallega l-preskrizzjoni jrid jippruvaha:

Kif inghad fis-sentenza mogħtija fl-ismijiet 'Stencil Pave (Malta) Limited vs Dr Maria Deguara noe,¹²

'Hija regola ewlenija fil-procedura li l-prova li l-azzjoni hija preskritta trid issir minn min iqanqal l-eccezzjoni, u għalkemm il-parti attrici tista' tressaq provi biex tittanta xxejjen dawk tal-parti mharrka billi tmieri li għadda z-zmien jew billi ggib 'il quddiem provi li juru li l-preskrizzjoni kienet sospiza jew interrotta, il-piz jaqa' principalment fuq min jallega l-preskrizzjoni. Hi l-parti mharrka li trid tipprova li l-parti attrici għaddielha z-zmien utli biex tressaq il-kawza, u dan minn zmien minn meta dik il-kawza setgħet titressaq';

⁷ Av. Dott Pio M Valletta pro et noe vs Jenő Torocsik et, PA, 7/10/2016

⁸ A fol 12

⁹ A fol 73

¹⁰ A fol 65

¹¹ Deciza 1/06/2017

¹² Deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili nhar it-30 ta' Ottubru 2003

2. Hu stabbilit fil-gurisprudenza illi min iqajjem l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni jehtiegli jipprova l-perkors taz-zmien statutorju.¹³

Sinjifikanti f'dan ir-rigward huwa dak li qalet il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha tal-4 ta' Dicembru 1987, fil-kawza "Causon vs Sheibani noe", illi:-

'Min jeccepixxi l-preskrizzjoni hu obbligat li jagħmel prova sodisfacenti tad-data meta l-perijodu tal-preskrizzjoni jibda jiddekorri għaliex diversament il-Qorti qatt ma tkun f'pozizzjoni li tikkonstata jekk il-perijodu applikabbli tal-preskrizzjoni jkunx iddekorra jew le'.

3. Il-perjodu tal-preskrizzjoni jibda jghodd minn meta min jipproponi kaz, ikun jista' jezercita dik l-azzjoni;

Dan johrog car mill-Artikolu 2137 tal-Kap. 16 li jipprovdi li: 'Bla hsara ta' disposizzjonijiet ohra tal-ligi, il-preskrizzjoni ta'azzjoni tibda minn dak in-nhar li din l-azzjoni tista' tigi ezercitata; minghajr ma jittiehed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss.'

4. Huwa principju tad-dritt illi l-preskrizzjoni għandha tinghata interpretazzjoni restrittiva u, għalhekk, jekk ikun jezisti dubbju dwar l-applikabilità taz-zmien preskrittiv, dak id-dubbju għandu jmur kontra min jeccepixxi l-preskrizzjoni.¹⁴

Fid-dawl ta' dan kollu, l-Arbitru jrid jara jekk fil-kaz odjern, il-provditur tas-servizz irnaxxilux jipprova li l-ilmentatrici skadielha z-zmien ta' hames snin minn mindu setgħet tezercita din l-azzjoni.

Il-provditur tas-servizz jghid li din il-preskrizzjoni għandha tibda tghodd mid-data ta' meta sehhet it-tranzazzjoni, jigifieri fl-2010.

Dan la hu logiku u lanqas jagħmel gustizzja għaliex f'dan il-qasam tas-servizzi finanzjarji investitur ikun jista' jiehu azzjoni minn meta jsir jaf li l-investment għandu l-problemi u, allura, jkun jista' jiddeciedi jekk min bieghlu l-prodott ikunx naqsu jew le. Fil-kaz odjern, l-ilmentatrici saret taf li kien hemm il-problemi fit-30 ta' Mejju 2013, meta ma rcevietx l-imghax u cemptet lill-provditur tas-servizz li qalilha biex tkellem lill-MFSP, li hi ma kellhiex x'taqsam

¹³ Holland noe vs Chetcuti, QA, – 25 ta' Frar 2000

¹⁴ Alf Mizzi & Sons (Marketing) Limited vs Dismar Company Limited, PA, 12/10/2004

magghom.¹⁵ Anke fi zmien wara din it-telefonata, Wallace Falzon baqa' jwieghed lill-ilmentatrici, permezz ta' telefonata li ghamel lil zewgha, li flusha kienet ser tehodhom lura u hu kien qed jaghmel garanzija ta' dan.¹⁶ Ghalhekk, sa qabel dan il-perjodu, l-ilmentatrici ma setghetx taghmel l-azzjoni. Kieku ghamlet l-azzjoni hekk kif ghamlet il-kuntratt ta' xiri tal-investment, kif jghid il-provditur tas-servizz, dan kien jixliha, bir-ragun kollu, b'intempestività.

L-ilmentatrici intavolat l-ilment fit-13 t'Ottubru 2016, u, ghalhekk, m'ghaddewx il-hames snin kif jipprovdi l-Artikolu 2156 (f) tal-Kodici Civili u l-kaz m'huwix preskritt. Ghal dawn il-motivi l-Arbitru qed jichad ukoll din l-eccezzjoni.

Dwar il-hames eccezzjoni jidher car minn pagna 3 tal-ilment li dan il-kaz huwa unikament kontra *All Invest Co. Ltd.* L-atti tal-kaz kollha juru li Wallace Falzon kien qieghed jagixxi f'isem il-kumpanija *All Invest Co. Ltd.*, u kwalunkwe decizjoni li tista' tinghata f'dan il-kaz ghandha tkun diretta lejn *All Invest Co. Ltd.* wahedha; u Wallace Falzon personalment m'ghandux ikun responsabbli ghaliha.

L-eccezzjoni numru sitta qieghda wkoll tigi michuda ghaliex ghalkemm l-ilment seta' nkiteb ftit ahjar, l-ilmentatrici spjegat li r-raguni tal-ilment huwa li hija ma inghatatx prodott idoneju ghaliha peress li kienet insistiet li riedet prodott li l-kapital ikun garantit, u Wallace Falzon ta prodott li l-kapital ma kienx garantit.¹⁷ Dan ikkonfermatu fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2017, u dakinhar, l-Arbitru ta hmistax-il jum cans lill-provditur tas-servizz biex jekk irid jista' jirrispondi ghal dak li qalet fis-seduta, b'zieda mar-risposta li kien ghamel.

L-Arbitru jrid jippreciza li r-rimedju li ta l-legislatur lill-konsumatur permezz tal-KAP. 555 ried li jkun wiehed ibbazat fuq ic-cirkostanzi u l-merti sostantivi tal-kaz, minghajr formalità zejda, tant li ilmentatur jista' jibda ilment quddiem l-Arbitru sempliciment '*bil-miktub*' minghajr ma jistabbilixxi xi forma preciza. Fil fatt, l-Artikolu 22(1) tal-KAP. 555 jistipula li ilmentatur ghandu jressaq ilment '*bil-miktub*' fejn jindika l-parti li kontriha jkun qed isir il-kaz, ir-ragunijiet ghall-ilment u r-rimedju li jkun qed jitlob minghajr ebda sanzjoni ta' nullità.

¹⁵ A fol 53

¹⁶ A fol 54

¹⁷ A fol 52

Anke l-Qrati taghna sa qabel l-emendi estensivi tal-1995 fil-KAP. 12, kienu hadu l-pozizzjoni li jsalvaw l-atti sabiex issir gustizzja sakemm ma jkunx inholog pregudizzju sostanzjali lin-naha l-ohra.

F'dan il-kaz, mir-risposta u min-nota ta' osservazzjonijiet estensivi jidher li l-provditur deher li fehem ezatt x'qed tghid l-ilmentatrici, u fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2017, l-Arbitru anke ta l-fakultà lill-provditur tas-servizz sabiex seta' jzid mad-difiza li kien ghamel fir-risposta.

F'dawn il-kazi intizi biex jaghtu rimedju lill-konsumaturi ta' servizzi finanzjarji, il-formalità m'ghandhiex titqies ta' importanza aktar mis-sustanza tal-kaz. Dan il-legizlatur anke jstabilixxih ghall-ghoti tad-decizjoni li jekk tkun sostanzjalment gusta, ma ssoffrix mill-formalità li hu mistenni, perezempju minn sentenza ta' Qorti skont ir-rekwiziti tal-KAP. 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rigward l-eccezzjoni numru 7, *All Invest Co. Ltd.* hija l-legittima kontradittrici ghaliex maghha sar in-negozju. Wallace Falzon kien qed jagixxi fil-kapacità tieghu ta' rapprezentant tal-kumpanija *All Invest Co. Ltd.* kif jirrizulta mid-dokumenti bhal *File Note*, il-*Purchase Contract Note* u r-ricevuta tal-hlas. Ghalhekk, *All Invest Co. Ltd.* wahedha hija l-legittima kontradittur.

Dwar l-eccezzjoni numru tmienja, '*intermedjarju finanzjarju*' tintuza ta' spiss f'termini ekonomici f'dan il-qasam tas-servizzi finanzjarji u ma jfissirx li min jghid li qed jagixxi ta' '*intermedjarju*' fil-kuntest tas-servizzi finanzjarji hu mehlu mir-responsabbiltà. Anzi, meta l-provditur ta' servizzi finanzjarji jkun qed jaghti parir u jbiegh investiment ikun qed jagixxi ta' principal fir-relazzjoni mal-konsumatur kif, fil-fatt, kien f'dan il-kaz. Imkien ma jirrizulta lill-Arbitru, mixxhieda tal-partijiet, li *All Invest Co. Ltd.* infurmat lill-klijent li kienet qed tagixxi ta' '*intermedjarja*', anzi l-ilmentatrici investiet ghaliex kellha fiducja f'Wallace Falzon, li mkien ma jirrizulta li qalilha li kien qed jagixxi f'isem xi haddiehor hlief f'isem *All Invest Co. Ltd.* L-istess Wallace Falzon jikkonferma dan meta fl-affidavit tieghu qal hekk:

*'Meta bdejt novera l-kumpanija tieghi ghamilna kuntatt mal-ilmentatrici u zewgha sabiex ninfurmawhom li konna qed noffru prodotti ohrajn u li setghu jinvestu **direttament**¹⁸ mal-kumpanija All Invest Co. Ltd.'*¹⁹

¹⁸ *Bold* tal-Arbitru

Ir-regoli vigenti dak iz-zmien ghal *licence holders* mahrugin mill-MFSA taht il-KAP. 370 tal-Ligijiet ta' Malta, jaghmluha cara li l-*licence holders*, bhalma kien il-provditur odjern, ghandhom responsabbiltajiet kbar u dawn ir-regoli ma baqghux iservu biss ghal skopijiet regulatorji, ghax taht l-Artikolu 19(3)(c) tal-KAP. 555, saru wiehed mis-sorsi guridici importanti biex l-Arbitru jkun jista' jasal ghad-decizjoni tieghu.

Fuq il-*letterheads* tal-*All Invest Co. Ltd.* din hija deskritta bhala '*Independent Financial Advisers*', u taht hemm miktub li '*All Invest Co. Ltd. is licensed to conduct investment services business by the Malta Financial Authority.*'²⁰

Ghal dawn il-motivi din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

Fil-Mertu

L-ilment huwa dwar l-investment ta' hamest elef ewro li l-ilmentatrici investiet fil-LMMPF fit 18 ta' Novembru 2010.

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan l-ilment b'referenza ghal dak li fil-fehma tieghu huwa gust, ekwu u ragonevoli fic-cirkustanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.²¹

Biex jasal ghall-konkluzjonijiet tieghu dwar dan, l-Arbitru jrid fuq kollox jaghmel analizi tal-prodott, jara l-profil tal-ilmentatrici u jiehu in konsiderazzjoni d-dokumenti esebiti u x-xhieda tal-partijiet biex ikun jista' jasal ghal decizjoni skont il-parametri tal-KAP. 555 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Prodott LM Managed Performance Fund (LMMPF)

Skont il-*Purchase Contract Note* fit-18 ta' Novembru 2010,²² l-ilmentatrici investiet hamest elef ewro (€5,000) f'LMMPF, prodott mibjugh fuq il-bazi ta'

¹⁹ A fol 57

²⁰ Ara, perezempju, a fol 13

²¹ KAP. 555, Art 19(3)(b)

²² A fol 60

parir ta' investiment li nghata mis-Sur Wallace Falzon, direttur ta' *All Invest Co. Ltd.*²³

Sa dakinhar, l-LMMPF kien hareg diversi dokumenti u *updates* dwar l-andament tal-investiment u meta nbiegh lill-ilmentatrici kien digà kellu l-problemi.

Taht il-ligi tal-korporazzjonijiet Awstraljana, skema ta' investiment li principalment thaddan fiha kapital minn eghjun internazzjonali mhux mitlub minnha li tkun registrata. Infatti, l-LM *Managed Performance Fund* ma kienx registrat mar-regolatur Awstraljan (*Australian Securities & Investment Commission*) u, allura, il-fond ma kellux l-istess obbligu ta' *disclosure* u rapportagg bhal fondi ohra.²⁴

Il-fond huwa sospiz, u fi Frar 2014,²⁵ hargu ordnijiet biex il-fond jigi likwidat.

L-LMMPF huwa fond stabbilit fl-2001, li kien operat minn *Manager* regolat l-Awstralja izda l-fond ma kienx regolat.

Skont *Summary Flyer* mahrug f'Lulju 2008,²⁶ il-fond huwa deskritt bhal wiehed ta' rendiment ta' introjtu gholi u b'rekord tajjeb ta' ghoti ta' introjtu attraenti lill-investituri b'zero volatilità fil-prezz tal-*units*. Il-fond jimmira li jaghti introjtu kontinwu, stabbli u jipprovdi investiment bi prezz stabbli. Il-fond kellu jinvesti f'self kummercjali, direttament fi proprjetà, fond iehor ta' *LMIM* u flus kontanti.

Dwar l-aspett ta' fejn kellu jinvesti l-LM *Managed Performance Fund*, wiehed irid jirreferi ghall-*Information Memorandum and Application*, li kien dokument li jaghti deskrizzjoni amplifikata tal-karatteristici tal-fond, kif u fejn seta' jinvesti, kif ukoll min seta' jinvesti f'dan il-fond.²⁷

²³ A fol 66

²⁴ Perezempju, bhal dawk li kienu imhaddma minn *LMIM*, cioè *LM Investment Management Limited*, il-Fund *Manager* ta' *LM Managed Performance Fund*

²⁵ <http://www.asic.gov.au/about-asic/media-centre/key-matters/lm-investment-management-limited/>

²⁶ http://oysterbayfundsdirect.com/documents/1302399878_LM%20mpf%20summary.pdf (accessat 22 ta' Marzu 2017) *Is-summary flyer* normalment jinghata lill-klijent u jintuza wkoll biex jigi reklamat il-prodott.

²⁷ L-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji ghandu zewg verzonijiet ta' dan l-*Information Memorandum and Application*. Wiehed huwa datat 25 ta' Novembru 2009 (<https://promo-manager.server-secure.com/download/files/02045/150233/MPF+IM.pdf>) u l-iehor datat 1 ta' Novembru 2011 (<http://therapeofhongkong.com/wp-content/uploads/2015/01/LM-MPF-Information-Memorandum-1-Nov->

L-oggettiv ta' dan il-fond kien li jippartecipa b'mod attiv f'pozizzjonijiet simili bhala proprjetarju f'assi Awstraljani ta' proprjeta' immobbli. Il-fond seta' juza strutturi ta' self ghall-assi tieghu. Il-fond seta' jinvesti f'self kummercjali²⁸ ghal xiri jew zviluppar ta' proprjeta' fis-settur immobbiljari Awstraljan, direttament go proprjeta' immobbli u flus kontanti, fost ohrajn. L-assi tal-fund kienu fl-Awstralja stess.²⁹

Il-Manager tal-fond kellu *mandate* ta' investment wiesa' u bla ebda restrizzjonijiet, u seta' jiehu pozizzjonijiet jew jaghmel tranzazzjonijiet ma' partijiet relatati.

It-taqsima li titkellem dwar ir-riskju fl-*Information Memorandum* tghid, fost affarijiet ohra, **li investitur li jfittex livell ta' certezza u kontroll fuq kif l-assi huma investiti m'ghandux jinvesti fil-fond.** Hemm imsemmi wkoll ir-riskju li l-*Manager* jista' jippartecipa f'investimenti inqas konvenzjonali jekk tinqala' l-opportunita'. Hemm riskji ohra: li l-kapital mhux garantit u varjazzjoni tal-valur kif wkoll riskji assocjati mas-suq ta' proprjeta' immobbli, u self mahrug mill-fond.

Fir-rigward ta' min seta' jinvesti fil-fond, is-*Summary Flyer* jghid hekk:

'Australian resident investors must provide required certification of wholesale/sophisticated investor status, as detailed within the current Information Memorandum. Investors who do not reside in Australia do not have to certify as a wholesale/sophisticated investor.'

L-*Information Memorandum* jampjifika dak li jghid is-*Summary Flyer*. Kemm investituri fl-Awstralja, kif ukoll investituri minn barra l-Awstralja, setghu jinvestu fil-fond. Però, bhala kategorija ta' investituri, l-investituri fl-Awstralja kellhom ikunu '*wholesale*' jew '*sophisticated*'. Din il-klassifikazzjoni ma tidhirx li kienet obligatorja ghall-investituri li gejjin minn barra l-Awstralja peress li l-

[2011.pdf](#)). Mil-lat ta' kontenut, iz-zewg dokumenti jixxiebh u ferm. Fejn jirrigwarda min jista' jinvesti fil-fond, il-karatteristici baqghu l-istess.

²⁸ Fuq is-self kummercjali tal-fond, li kien jikkostitwixxi l-maggoranza assoluta tal-investimenti tal-fond, hemm miktub li s-self kummercjali jinkludi firxa ta' "*secured commercial loans*" li huma disponibbli ghas-settur kummercjali ta' proprjeta' u zvilupp Awstraljan. Jinkludi dikjarazzjoni wkoll li l-portafoll ta' self jinkludi "*mortgages, including second ranking mortgages over commercial, residential, retail, industrial and vacant land*".

²⁹ Kemm fl-*Information Memorandum* tas-sena 2009 u dak tas-sena 2011, tinghata indikazzjoni tal-kompozizzjoni tal-assi tal-fond. Ftit aktar minn 90% tal-assi tal-fond kien f'self kummercjali. L-akbar *loan* kienet tikkostitwixxi ftit aktar minn 40% tal-fond.

Information Memorandum jagħmel referenza specifika għal ‘*wholesale*’ u ‘*sophisticated investors*’ f’kaz ta’ ‘*Australian resident investors*’ biss. Dan il-punt huwa msahhah iżjed meta wiehed jikkonsidra l-*statement* car magħmul f’dan ir-rigward fis-*Summary Flyer*.

Fil-*Portfolio Update* tal-31 ta’ Lulju 2010, **qabel ma nbiegh l-investment fl-LM** lill-ilmentatrici, kien hemm agġornament fir-rigward tal-andament tal-portfoll tal-assi tal-fond, kif ukoll anke il-*withdrawal timeframes*.

- 1) F’dan l-*update* hemm paragrafu taht it-titlu ‘*Updated Withdrawal Information*’. Hawnhekk, l-investitur qed jigi infurmat li jista’ jagħti l-kaz li minn zmien għal zmien, jista’ jkun necessarju li jigu estizi t-*timeframes* għal hrug ta’ pagamenti għal gbid jew sospensjoni ta’ pagamenti għal gbid.
- 2) Dan il-mekkanizmu jidhol fis-sehh ‘...*to realise cash from the fund’s property related assets, which by their nature are not immediately liquid ...*’

Ikompli hekk il-paragrafu: ‘*The need to implement this measure to protect the fund arose for the first time last year, as per the Information Memorandum. Timeframes for withdrawal payments are currently slower than general, due to market conditions brought on by the global financial crisis. Liquidity conditions are improving in the market place and payment timeframes will return to normal as soon as possible.*’

- 3) Dan id-dettal (jigifieri li l-fond jista’ jissospendi il-hlasijiet) kien digà jissemma fl-*Information Memorandum* datat **25 ta’ Novembru 2009**.³⁰
- 4) Taht it-taqsimha *Fund Assets*, jingħata tagħrif dwar l-andament tal-assi tal-fond. Jintqal li tliet *commercial loans* mill-portafoll tal-assi tal-fond gew klassifikati bħala *in default*. Dawn jirraprezentaw madwar 16% tal-assi tal-fond. Jintqal li l-*Manager* se jkun hu li wahdu issa se jizviluppa l-proprjetà li kienet intiza li tigi zviluppata b’dan is-self u li mill-profitti ggenerati minn dan l-izvilupp huwa mistenni li jsir irkupru shih ta’ dan id-dejn.

³⁰ (<https://promo-manager.server-secure.com/download/files/02045/150233/MPF+IM.pdf>)

L-assi tal-fund kienu mqassmin hekk: f'Lulju 2010 - 90.64% f'self kummercjali, 2.32% direttament fi proprjetà u 7.04% f'kontanti.

L-LMMPF kien fond ta' proprjetà fejn kien juza strutturi ta' *loans*. Anke jekk wiehed, ghal mument, jinsa fejn kien intenzjonat jinvesti dan il-fond (fl-Awstralja) u l-istruttura legali ta' kif twaqqaf (fond mhux registrat fl-Awstralja), jibqa' dejjem il-fatt li kien *property loan fund*.

Hemm diversi riskji li generalment huma assocjati ma' fondi bhal dawn. Anke jekk wiehed ma joqghodx jidhol fid-dettal tar-riskji kollha assocjati ma' dawn it-tipi ta' fondi, ir-riskju ta' likwidità huwa hafna drabi aspett prevalenti hafna.

Ir-riskju ta' likwidità ma kienx misthajjel jew ezercizzju akkademiku imma reali ghal dan il-fond.

Aspett bhal dan ma kellu qatt jigi skartat jew ma jinghatax priorità fl-assessjar tal-prodott mill-provditur tas-servizz.

Wiehed jistenna li l-provditur tas-servizz ghandu jkun dahal f'izjed approfondiment tal-anqas ta' dawn il-fatturi fl-assessjar tal-prodott biex ikun jista' jaghmel analizi ahjar u kompluta fuq il-prodott li ha jbiegh jew jirrakkomanda lill-investitur.

Il-fatt li fir-rigward ghall-investituri Awstraljani kien hemm obbligi u certifikazzjoni ta' eligibilità oneruzi huwa wkoll minnu innifsu indikazzjoni li dan kien fond partikolari, meta wiehed ukoll jikkonsidra li dan kien fond ibbazat l-Awstralja, immanigjat minn entità bbazata fl-Awstralja u li ma kienx regolat mill-Awtorità Finanzjarja tal-Awstralja, l-ASIC.

Fir-rigward ta' investituri Awstraljani, il-kriterji ta' eligibilità oneruzi li gew applikati kienu, tista' tghid, mizura ta' protezzjoni ghall-investituri Awstraljani (li tidher li tohrog mill-qafas legali Awstraljan innifsu), fejn mhux kull tip ta' investitur seta' jinvesti, izda dawk biss li kienu jissodisfaw dawk il-kriterji oneruzi. Kriterji, li skont l-*Information Memorandum* u l-*brochures* imsemmija hawn fuq, ma' kienux rikjesti fir-rigward ta' investituri barra l-Awstralja fejn il-fond sar prattikament accessibbli ghal firxa hafna izjed wiesgha ta' investituri.

Dan kellu jghabbi b'aktar responsabbiltà lill-provdituri tas-servizz lokali u mhux joqghodu fuq accertazzjonijiet ta' min kellu interess li jbiegh il-prodott barra mill-Awstralja.

Il-fond kien wiehed u mhux maqsum fi tnejn; parti ghall-investituri Awstraljani, u iehor ghal investituri barra l-Awstralja. **L-istess fond kien offrut lil kulhadd** izda b'distinzzjonijiet differenti ta' min hu eligibbli li jinvesti skont jekk l-investituri humiex Awstraljani jew le.

Mela, jekk ghall-investituri Awstraljani l-obbligi kienu oneruzi, wiehed ragonevolment jistenna li l-provditur tas-servizz lokali kellu jiehu dan il-fattur partikolari izjed in konsiderazzjoni. Fl-analizi tieghu dwar il-prodott u lil min kellu joffrih, kellu jzomm quddiem ghajnejh il-kriterji ta' eligibilità gholja ghal investituri gewwa l-Awstralja, biex investitur barra l-Awstralja, jigi ittrattat kemm jista' jkun b'mod ekwu u offrut l-istess, jew livell simili, ta' protezzjoni applikat fir-rigward tal-investituri Awstraljani.

Fl-affidavit tieghu,³¹ Wallace Falzon, jiddeskrivi kif il-provditur tas-servizz ghamel id-*due diligence* tal-prodott u, essenzjalment, jghid li l-agent lokali tal-LMMPF kienu l-MFSP, u Andre Micallef tal-MFSP, kien tah l-assigurazzjoni li kien digà beda l-bini tal-proprjeta fl-Awstralja, u jghid li kienu iccekkjaw il-*'history'* tal-LMMPF u mir-ricerka *'konna fhimna li din kienet hallset regolarment'*.³²

Dan m'huwiex il-kaz ghaliex kieku ghamlu r-ricerka sew kien jirrizulta lill-provditur tas-servizz li mis-sena 2009, il-prodott kien digà kellu l-problemi ta' likwidità u johrog car anke fl-*Information Update* ta' Lulju 2010, li kien hemm problemi dwar il-fidi tal-investment. Din l-informazzjoni kienet pubblika u, ghalhekk, jidher li l-provditur tas-servizz m'ghamilx *due diligence* tajba tal-prodott ghax f'dawk ic-cirkustanzi ma kellux ibiegh il-prodott.

Dan il-prodott ghandu jitqies prodott kumpless. L-LMMPF huwa tat-tip *non-UCITS*. Skont ir-regoli tal-MiFID (kif anki riflessi fir-Regoli mahruqa mill-MFSA, *PART B* ta' *Investment Services Rules for Investment Services Providers*), biex prodott jigi kkunsidrat bhala mhux ta' natura kumplessa (u, allura, il-provditur

³¹ A fol 58

³² Ibid

seta' jbiegh il-prodott minghajr ma jitlob informazzjoni minghand il-klijent fir-rigward ta' *KNOWLEDGE AND EXPERIENCE*), kellu jilhaq erba' principji f'daqqa.

Wiehed minn dawn il-principji huwa dan: *'There are frequent opportunities to dispose of, redeem, or otherwise realise that instrument at prices that are publicly available to market participants and that are either market prices or prices made available, or validated, by valuation systems independent of the issuer.'*

Dan il-kriterju il-prodott ma jilhqux. Il-prodott kellu riskji diversi li jaghmluh prodott ta' riskju gholi.

Il-profil tal-ilmentatrici u kif inbiegh il-prodott

L-ilmentatrici kienet *retail client* u tghid li kienet saret taf lil Wallace Falzon meta dan kien cemplihom id-dar u qalilhom li xtaq imur ikellimhom. Flusha kienu fil-BOV f'depoziti u l-ewwel qalilha biex tinvesti fl-MSV Life. Hija kienet cemptet lil Wallace Falzon biex tittoppja fl-MSV Life, però, Wallace Falzon qalilha: *"Tittoppjax fl-MSV ghax dawn dalwaqt jaghlqulek," u qalli: 'Ghandi dawn ahjar'".*³³ Hija qaltlu li tkun lesta li tinvesti *'basta l-kapital ikun garantit ghax jien minn hekk jinteressani. U qalli li le dan ikun garantit. Ma spjegalix jekk dan il-prodott kienx fih xi riskju jew jistax ifalli ghax kieku qalli jiena ma kontx naghmilhom, ghax jien ma nirriskjax.'*³⁴

Qabel kien investielha xi flus fl-ARM, però qabel ma iltaqghet mal-provditur tas-servizz dejjem investiet biss f'depoziti l-bank. Kien hemm xi zmien ghamlilha xi flus fil-Lloyds imma malajr kienet gibdithom.

PL xehed illi l-flus kienet tiehu hsiebhom il-mara. Meta kien mar id-dar taghhom, Wallace Falzon qallu: *'Inti dalwaqt tispicca mix-xoghol',* u zied li *'mill-kapital kien se jkolli xi haga dejjem diehla u qalli nkun nista' nzid mal-pensjoni. Qalli, "Anke l-isptar gej bil-hlas u hekk ikollok xi haga taht rasek minn*

³³ A fol 52

³⁴ A fol 53

*fejn thallas". Dak iz-zmien kelli xi sittin sena u l-mara kienet hames snin izghar.*³⁵

Wara li beda jinqala l-inkwiet fl-LMMPF, Wallace Falzon cempillu u qallu: *'Ghid lill-mara tieghek li l-flus se tohodhom kollha.'* Qallu, *'Tini cans, tini cans ghandek garanzija minghandi.'*³⁶

Fl-affidavit tieghu, Wallace Falzon jghid li hu kien spjega li b'referenza ghal-LMMPF, *'Jiena qatt ma ghidt jew tajt x'tifhem illi l-kapital kien wiehed garantit u dan anke kif kienet tixhed id-dokumentazzjoni kollha li kont ghaddejt lill-ilmentatrici fiz-zmien li ghamlet l-investment.'*

Minn dawn iz-zewg verzjonijiet, l-Arbitru huwa konvint li l-verzjoni tal-ilmentatrici u zewgha hija aktar kredibbli. Mid-dettalji li inghataw, anke spontanjament fix-xhieda taghhom, l-Arbitru ma jhossx li ghandu jiddubita x-xhieda taghhom.

Min-naha l-ohra, id-dokumenti stess li qed jibbaza d-difiza tieghu fuqhom l-provditur tas-servizz, jitfghu dubji serji fuq il-verzjoni tal-provditur tas-servizz. Jekk wiehed jaghti harsa lejn il-*File Note*, il-provditur tas-servizz ittikkja kemm il-kaxxi tas-*Suitability Test* kif ukoll dawk tal-*Appropriateness Test*, meta suppost li sar jew *Suitability Test* jew *Appropriateness Test* skont in-natura tas-servizz moghti. Mistoqsi dwar dan waqt il-kontroezami, jghid biss li dik kienet is-sistema tieghu. Waqt il-kontroezami wera certi inkonsistenzi ohra. Perezempju, jekk kienx hu li avvicina lill-ilmentatrici jew jekk kienetx avvicinatu hi, u b'referenza ghall affidavit tieghu f'para 3, jghid li *'Ma niftakarx'*.

Dwar il-*brochure*³⁷ jghid *'Nikkonferma li dak kien il-leaflet li jien kont tajt lill-ilmentatrici.'*³⁸

F'dan il-*leaflet*, *All Invest Co. Ltd.* tirreklama li l-prodotti taghha huma *'capital guaranteed products'*. Meta mistoqsi b'referenza ghall-*Experienced Investor Declaration*³⁹ fejn, f'*PART A* il-kaxxi huma kollha ddikjarati *'le'*, allura kif wasal ghall-konkluzjoni li kienet *experienced investor*, jghid *'ghax kienet investiet fl-*

³⁵ A fol 54

³⁶ Ibid

³⁷ A fol 55

³⁸ A fol 76

³⁹ A fol 70

ARM. Din ir-risposta ma tispjegax kif f'dan id-dokument l-ewwel il-provditur tas-servizz jittikkja li l-ilmentatrici ma kellhiex esperjenza fl-akkwist ta' prodotti simili jew ta' riskju simili, u mbaghad jiddikjaraha ta' esperjenza ghaliex hu stess kien investielha fi prodott *ARM* li wkoll kien falla.

Lanqas ma spjega b'mod adegwat ghall-mistoqsija li saret mill-Arbitru kif ikklassifikaha bhala *medium risk*. Jghid li: '*Jien wasalt li din kienet medium risk nghid illi ghall-fini ta' dan il-prodott u l-ammont li riedet tinvesti, kien hemm attitude ta' risk ta' medium: dan kien l-assessment li ghamilt fil-mument.*'⁴⁰

Flok li l-provditur ra x'riskji kellu l-prodott u jekk kienx addattat ghall-ilmentatrici, gab lill-ilmentatrici taddatta ruhha ghall-prodott, haga li ma setax jaghmel.

Jekk kellux jinbiegh dan il-prodott lill-ilmentatrici

1.1. *L-Update* tal-prodott datat 31 ta' Lulju 2010, kien digà jindika certu problemi fuq dan il-prodott. F'dan id-dokument li kien ghall-konsum pubbliku hemm nota li biex jigu protetti l-investituri u l-kapital, jista' jkun necessarju minn zmien ghal zmien jigi estiz il-perjodu ta' pagament lill-investituri li kienu bieghu *units* fil-prodott jew li jigi sospiz dan il-hlas lill-investituri. Hemm miktub ukoll li din il-mizura hija bzonnjuza li tigi implimentata biex tipprotegi l-fond u li nqala' l-bzonn taghha l-ewwel darba fis-sena ta' qabel hekk kif iddikjarat fl-*Information Memorandum*.

1.2. *Fil-Portfolio Update* hemm ukoll irrimarkat li l-perjodu ta' pagament lil dawk l-investituri li hargu mill-fond kien prezentament aktar bil-mod minn dak generali minhabba l-kundizzjonijiet fis-suq b'rizultat tal-krizi globali finanzjarja.

L-All Invest Company Ltd. kienet kumpanija licenzjata mill-*MFSA* biex taghti servizzi fl-investimenti finanzjarji. Ghalhekk kienu japplikaw ghaliha l-*Investment Services Rules-Standard Licence Conditions (SLC)* li saru biex, fost ohrajn, jaghtu protezzjoni akbar lill-konsumatur in conformità mad-Direttiva *MiFID*.

⁴⁰ A fol 76

Skont il-KAP. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, li waqqaf l-Ufficcju tal-Arbitru, dawn ir-regolamenti ma baqghux biss fonti regolatorji izda saru sors normattiv importanti għall-Arbitru biex jara jekk dawn il-protezzjonijiet għall-konsumatur gewx imharsa u, flimkien ma' normi oħra li jidhirlu li huma rilevanti għall-kaz, ikun jista' jasal għall-konkluzjoni jekk l-ilment huwiex wiehed gust, ekwu u ragonevoli.⁴¹

Is-servizz mogħti mill-provditur tas-servizz kien wiehed *advisory*

Skont *SLC 2.13*⁴² ta' dawn ir-regoli li kienu japplikaw fiz-zmien li sar l-investment, provditur tas-servizzi għandu, fil-kaz li jagħti parir ta' investment, igib l-informazzjoni necessarja (in konformi ma' *SLC 2.16 sa 2.20 kif wkoll SLC 2.22 sa 2.24*) fuq l-għarfien u l-esperjenza tal-investitur, is-sitwazzjoni finanzjarja u l-oġgettivi tiegħu biex jara li r-rakkomandazzjoni tas-servizz tal-investment jew strument huwiex addatati għall-investitur.

Skont *SLC 2.16*, il-provditur ta' servizz ta' investment għandu jgħorbi l-informazzjoni necessarja mingħand il-klijenti biex il-provditur jifhem il-fatti essenzjali fuq il-klijent u jkollu bazi ragonevoli fuq xhiex jasal għall-konkluzjoni, jekk ibieghx jew jirrakkomanda l-investment.

Ukoll, li t-tranzazzjoni specifika li qed tigi r-rakkomandata tilhaq l-oġgettivi ta' investment tal-klijent.

Ukoll, li l-klijent jiflah finanzjarjament jiehu r-riskji ta' investment konsistenti mal-oġgettivi ta' investment tiegħu, u kif wkoll li l-klijent għandu **l-esperjenza u l-għarfien necessarju biex jifhem ir-riskji involuti fit-tranzazzjoni.**

SLC2.2 titlob informazzjoni dwar l-għarfien u l-esperjenza tal-klijent fis-settur ta' investment u tinkludi dawn li gejjin: in-natura u s-servizz li ser ikun provdut u t-tip ta' prodott jew tranzazzjoni ikkunsidrata, inkluz il-kumplessità u r-riskji involuti: it-tip ta' servizz, tranzazzjoni u strument li l-klijent huwa familjari magħhom; in-natura, volum, frekwenza tat-tranzazzjonijiet tal-klijent fi strumenti ta' investment u l-perjodu fuq liema dawn twettqu; il-livell ta' edukazzjoni, professjoni jew professjoni rilevanti ta' qabel tal-klijent.

⁴¹ Ara KAP. 555, Art 19(3)(c)

⁴² *Investment Services Rules-Standard Licence Conditions (SLC)*

Meta wiehed jikkunsidra li dan kien servizz ta' parir u bejgh ta' investment fi prodott li n-natura tieghu kienet wahda kumplessa u li r-riskji tieghu kienu partikolari minhabba n-natura specifika tal-investimenti u l-oggettivi tal-fond in kwistjoni, l-Arbitru huwa tal-konvinzjoni li l-provditur tas-servizz m'ghamilx dan is-*Suitability Test* tajjed, tant li l-*File Note* hija wahda bazika ghall-ahhar u giet mimlija b'certu traskuragni tant li gew ittikkjati kemm il-kaxxi tas-*Suitability Test* u kemm tal-*Appropriateness Test*.⁴³

L-informazzjoni pprovduta ma taghtix il-konfort necessarju, f'dawn ic-cirkostanzi, biex jista' jinghad li l-provditur tas-servizz wera li kellu bazi ragonevoli fuq xhiex jasal ghall-konkluzjoni tal-parir li inghata lill-ilmentatrici biex tinvesti f'*LMMPF* meta wiehed jiehu il-kriterji msemija fir-regolamenti hawn fuq imsemija, u diversi fatturi, fosthom:

- a) in-nuqqas ta' esperjenza f'investimenti tal-ilmentatrici li kienet persuna b'depoziti il-bank u l-investment li sarilha qabel l-*LMMPF* (jigifieri fl-*ARM*) kien sar mill-*All Invest* stess. Dan ma jwassalx ghal dak li jghidu r-regolamenti fuq kwotati li l-ilmentatrici kellha xi esperjenza vasta jew li kellha frekwenza fl-investimenti u, ghalhekk, kellha l-gharfien li tinvesti fi prodott tal-kumplessita tal-*LMMPF*.
- b) Zgur li ma kellhiex il-hila li taghraf ir-riskji ta' dan il-prodott li fl-Awstralja kien intenzjonat ghal *professional* u *sophisticated investors*.
- c) Ma saritx *due diligence* tajba mill-provditur u lanqas evalwazzjoni tajba tar-riskji ta' dan il-prodott qabel ma nbiegh.
- d) L-attitudni ta' riskju tal-ilmentatrici kienet indikata bhala wahda medja u mhux ta' riskju gholi kif kien dan il-prodott.
- e) Jigi innutat ukoll li d-Dikjarazzjoni ta' Investitur b'Esperjenza (*Experienced Investor Declaration*) iffirmata mill-ilmentatrici ma hijiex wahda li hi korretta biex taghmel l-investitrici eligibbli jew ikkwalfikata ghall-prodott in kwistjoni.

⁴³ A fol 67

Din l-*Experienced Investor Declaration*,⁴⁴ iffirmata mill-ilmentatrici, hija wahda li tidher ibbazata fuq ir-regim ta' Fondi Ghal Investituri Professionali (*PIFs*), regim li huwa mahrug mill-*MFS*A u applikabbli biss ghal fondi lokali strutturati u llicenzjati specifkament hawn Malta.

Peress li l-*LMMPF* mhuwiex fond licenzjat hawn Malta jew li jaqa' taht ir-regim tal-*PIFs*, l-*LMMPF* ma kienx prodott suggett ghall-istess kriterji, kundizzjonijiet u salvagwardji mfassla fil-qafas regolatorju applikabbli ghal fond immirat ghal Investitur b'Esperjenza taht ir-regim tal-*PIFs*.

Kien l-obbligu tal-provditur tas-servizz li ma jgieghelx lill-ilmentatrici tiffirma tali dokument li l-iskop tieghu kien ta' ezoneru ghall-provditur tas-servizz.

Jekk wiehed ihares lejn din il-formola b'ittri irqaq u b'Ingliz tekniku zgur jintebah li l-ilmentatrici ma setghetx tifhimha u ma kellhiex tintalab tiffirmaha. L-aktar meta hemm dikjarat b'ittri irqaq hafna fuq, li *“experienced investors’ are persons who have the expertise, experience and knowledge to be in a position to be able to make their own investment decisions and understand the risks involved.”*⁴⁵

L-ilmentatrici ma setghetx taghti dawn id-dikjarazzjonijiet. Kif qalet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili:⁴⁶

‘Il-Qorti ma tqisx il-fatt wahdu tal-firma tikkostitwixxi xi akkwixxenza tal-konsapevolezza tal-investment u riskju inerenti u jekk dan kienx addattat ghalihom’.

Ghar-ragunijiet ‘il fuq moghtija jidher li dan l-investment fl-*LMMPF* ma kienx addattat ghall-ilmentatrici, u ma kienx jirrispekkja r-riskju li setghet tiehu.

Il-provditur tas-servizz ma mexiex mar-regoli ‘l fuq imsemmija li kien marbut bihom bhala *licence holder* licenzjat mill-*MFS*A, ma mexiex b'*bona fede* u ha firem fuq dokumenti li l-ilmentatrici ma setghetx tifhem l-effett taghhom li f'dawn ic-cirkostanzi jservu biss ghal skopijiet ta' ezoneru lill-provditur tas-servizz.

⁴⁴ A fol 70

⁴⁵ Ibid

⁴⁶ Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd, 11/07/2016

Kiser ukoll l-obbligi kuntrattwali tieghu li johorgu minn relazzjoni ibbazata fuq il-fiducja, u fuq il-ftehim li jitharsu l-assi tal-ilmentatrici, u nkisret ir-regola ewlenija li *'When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients.'*⁴⁷

Ghal dawn il-motivi l-Arbitru huwa konvint li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u ghandu jigi milqugh.

It-telf li ghamlet l-ilmentatrici f'dan l-investment huwa ta' hamest elef ewro.

Ghaldaqstant, l-Arbitru qed jilqa' l-ilment sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni u, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-KAP. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, jordna lill-*All Invest Company Ltd.* thallas lill-ilmentatrici s-somma ta' hamest elef ewro (€5,000).

Bl-imghax legali mid-data ta' din id-decizjoni sad-data tal-hlas effettiv.

L-ispejjez legali tal-kaz huma ghall-provditur tas-servizz.

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

⁴⁷ SLC 2.01